

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 18 november 2021

Mål nr

Ö 3828-20

PARTER

Klagande

1. Ascom Group S.A.
75 A. Mateevici Street
Chisinau MD-2008
Moldavien

2. Anatolie Stati
20 Dragomirna Street
Chisinau MD-2008
Moldavien

3. Gabriel Stati
1A Ghiocailor Street
Chisinau MD-2008
Moldavien

4. Terra Raf Trans Traiding Ltd

No 41 Unit 1.2.02 Block 1 Eurotowers Gibraltar

GX11 1AA

Gibraltar

Ombud för 1–4: Advokaterna Bo G.H. Nilsson, Ginta Ahrel, Therése Isaksson
och Maria Fogdestam Agius samt juristen Astrid Baldomero Warstrand

Westerberg & Partners Advokatbyrå AB

Box 3101

103 62 Stockholm

Motparter

1. Republiken Kazakstan

Ministry of Finance

11 Zhenis Avenye

010000 Nur-Sultan

Kazakstan

Ombud: Advokaterna Alexander Foerster och Ludwig Metz samt juristen
Agnes Jäderberg

Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB

Box 1711

111 87 Stockholm

2. Kazakstans Nationalbank

21 "Koktem-3"

Almaty, 050040

Kazakstan

Ombud: Advokaterna Karl Guterstam, Linda Landén och Magnus Nygren
Sandart & Partners Advokatbyrå KB
Box 7131
103 87 Stockholm

SAKEN

Utmätning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts beslut 2020-06-17 i mål ÖÄ 7709-19

Hovrättens beslut

se Bilaga

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen förklarar att det inte råder immunitet mot verkställighet i den egendom som omfattas av Kronofogdemyndighetens utmätningsbeslut (punkten 1 i hovrättens avgörande).

Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd beträffande målet i övrigt.

Högsta domstolen undanröjer hovrättens beslut och visar målet åter till hovrätten för fortsatt behandling.

Hovrätten ska i samband med att målet avgörs pröva frågan om ersättningsskyldighet för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

Ascom Group S.A., Anatolie Stati, Gabriel Stati och Terra Raf Trans Trading Ltd (investerarna) har yrkat att Högsta domstolen ska fastställa tingsrättens beslut, befria dem från skyldigheten att ersätta motparternas rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten samt förplikta motparterna att solidariskt ersätta dem för deras rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten.

Republiken Kazakstan och Kazakstans Nationalbank har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Högsta domstolen.

Högsta domstolen har meddelat det prövningstillstånd som framgår av punkten 9.

SKÄL**Bakgrund**

1. Sedan en tvist uppkommit mellan investerarna och Kazakstan påkallade investerarna skiljeförfarande vid Stockholms handelskammare enligt artikel 26 i Energistadgefördraget¹. I december 2013 meddelades en skiljedom enligt vilken Kazakstan förpliktades att betala ca 500 miljoner USD jämte ränta och ersättning för investerarnas rättegångskostnader.
2. Kazakstan väckte klandertalan avseende skiljedomen. Hovrätten lämnade talan utan bifall. Kazakstan klagade därefter över domvilla och ansökte om resning av hovrättens dom. Högsta domstolen avslog såväl domvilloklagan som resningsansökan.

¹ Energistadgefördraget och Energistadgeprotokoll om energieffektivitet och därtill hörande miljöaspekter jämte slutakt från den europeiska energistadgekonferensen (SÖ 1997:57).

3. Sedan investerarna begärt verkställighet av skiljedomen beslutade Kronofogdemyndigheten om utmätning av värdepapper i en värdepappersdepå hos banken SEB, medel på ett kontantkonto i SEB och fordringar kopplade till värdepappren (egendomen). Värdepappren utgjordes av aktier i ett trettiotal börsnoterade svenska aktiebolag. Utmättningsbesluten fattades med hänvisning till att egendomen ansågs tillhöra Kazakstan.
4. Kazakstan och Nationalbanken överklagade utmättningsbesluten. De gjorde gällande att det förelåg hinder mot verkställighet av skiljedomen, dels därför att egendomen inte tillhör Kazakstan i utmättningsrättslig mening, dels därför att värdepappren inte finns i Sverige, och dels därför att egendomen omfattas av statsimmunitet. Kazakstan och Nationalbanken gjorde i målet gällande att egendomen i stället tillhörde Nationalbanken. Tingsrätten avslag överklagandena. Beslutet överklagades till hovrätten.
5. Utan att ha gått in på Kazakstans och Nationalbankens invändningar om att den utmäta egendomen inte tillhör Kazakstan i utmättningsrättslig mening och att värdepappren inte finns i Sverige, har hovrätten kommit fram till att egendomen omfattas av statsimmunitet. Domstolen har därför ändrat tingsrättens beslut och upphävt utmättningsbesluten.
6. Investerarna har överklagat hovrättens beslut och gjort gällande att egendomen kan utmätas.
7. Kazakstan och Nationalbanken har – på samma grunder som vid tingsrätten (jfr p. 4) – vidhållit att egendomen inte kan utmätas.
8. Investerarna har bestritt att egendomen omfattas av immunitet. De har anfört att egendomen tillhör Kazakstan och inte Nationalbanken samt att den används för annat än statliga icke-kommersiella ändamål. De har vidare gjort gällande att Kazakstan under alla förhållanden har förlorat rätten att åberopa statsimmunitet på grund av rättighetsmissbruk.

Prövningstillståndet

9. Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd i frågan om det råder immunitet mot verkställighet i den egendom som omfattas av Kronofogdemyndighetens utmätningsbeslut. Frågan om prövningstillstånd i målet i övrigt har förklarats vilande.

10. Prövningstillståndet innebär att Högsta domstolen i detta beslut inte tar ställning till om den utmäta egendomen finns i Sverige och inte heller om den tillhör Kazakstan i utmätningsrättslig mening.

Rättsliga utgångspunkter*Immunitet mot verkställighet*

11. Staters anspråk på immunitet utgår från principen att staterna är suveräna och inbördes jämställda; de får därför i princip inte utöva jurisdiktion över varandra. Denna princip har emellertid i statspraxis utvecklats i restriktiv riktning på så sätt att undantag kan ske för tvister på grund av en stats kommersiella eller privaträttsliga handlande. Denna begränsning har, såvitt gäller immunitet mot domsrätt, kommit till tillämpning i Högsta domstolens praxis (jfr ”Nordiska utbildningsöverenskommelsen” NJA 1999 s. 821 och ”Ambassadens renoveringskostnad” NJA 2009 s. 905).

12. Att en stat inte har tillerkänts immunitet mot domsrätt medför inte att staten saknar immunitet även mot verkställighet av en dom eller en skiljedom. Frågan om immunitet mot verkställighet ska bedömas för sig, varvid tvångsåtgärder för verkställighet anses vara mer ingripande i en främmande stats suveränitet än utövande av domsrätt. En främmande stat åtnjuter till följd av det en längre gående immunitet mot verkställighet än mot domsrätt. (Jfr t.ex. Hazel Fox och Philippa Webb, *The Law of State Immunity*, 3 uppl., 2015, s. 23 f.)

13. Inte heller immuniteten mot verkställighet är dock absolut. En borgenärs intresse av att få betalt enligt en dom även när gäldenären är en stat motiverar begränsningar i immuniteten (jfr James Crawford, Brownlie's Principles of Public International Law, 9 uppl., 2019, s. 489). Sådana hänsynstaganden förutsätter emellertid att den internationella sedvanerätten inte lägger hinder i vägen.

Betydelsen av 2004 års FN-konvention

14. Det finns inte några bestämmelser i svensk lagstiftning om immunitet för en främmande stat mot verkställighet här. Svenska domstolar anses emellertid vara skyldiga att iaktta den immunitet som följer av den internationella sedvanerätten.

15. FN:s generalförsamling antog den 2 december 2004 en konvention om immunitet för stater och deras egendom (United Nations Convention on Jurisdictional Immunities of States and Their Property). Sverige har ratificerat konventionen (se SÖ 2009:32) och inkorporerat den i svensk rätt genom lagen (2009:1514) om immunitet för stater och deras egendom.

16. Varken konventionen eller lagen har ännu trätt i kraft. Konventionen kan trots detta ha betydelse i den mån dess bestämmelser belyser innehållet i internationell sedvanerätt (jfr Jurisdictional Immunities of the State, I.C.J. Reports 2012, s. 99 punkt 66).

17. I konventionen behandlas frågor om immunitet mot tvångsåtgärder i samband med domstolsförfaranden i artiklarna 18–21. Som huvudregel gäller att inga tvångsåtgärder mot en stats egendom får vidtas annat än i den utsträckning som anges i bestämmelserna. I artikel 19 regleras statsimmunitet mot tvångsåtgärder efter dom (*"post judgment measures of constraint"*). Enligt artikel 19 (c) får undantag från verkställighetsimmunitet göras om:

*... it has been established that the property is specifically in use or intended for use by the State for other than government non-commercial purposes and is in the territory of the State of the forum, provided that post-judgment measures of constraint may only be taken against property that has a connection with the entity against which the proceeding was directed.*²

18. I förarbetena till 2009 års lag anfördes att det saknades en gemensam statspraxis i fråga om begränsningar av principen om immunitet mot verkställighet, men att länderna i västvärlden hade utvecklat ett synsätt som innebar att verkställighet skulle vara tillåten i egendom som används eller är avsedd att användas för kommersiella ändamål (jfr prop. 2008/09:204 s. 45 och 56). Detta synsätt kan också anses komma till uttryck i artikel 19 (c).

19. Högsta domstolen har i rättsfallet ”Lidingöhuset” NJA 2011 s. 475 (p. 14) bedömt att konventionen i denna del ger uttryck för den numera av många stater erkända principen att verkställighet kan ske åtminstone i egendom som används för annat än statliga, icke-kommersiella, ändamål. Högsta domstolen har därvid preciserat principen genom en avgränsning mot fall när verkställighet inte kan ske. Enligt domstolen föreligger det hinder på grund av statsimmunitet mot verkställighet i egendom som ägs av en utländsk stat när statens ändamål med innehavet av egendomen är av ett kvalificerat slag, såsom när egendomen används för statens utövande av sitt höghetshandlande och därmed likartade uppgifter av officiell karaktär. I rättsfallet nämns i detta sammanhang också egendom av sådant särskilt slag som anges i artikel 21 i FN-konventionen.

20. I artikel 21.1 anges att vissa slag av statlig egendom ”*shall not be considered as property specifically in use or intended for use by the State for*

² Någon svensk originaltext av konventionen finns inte. En översättning finns i SÖ 2009:32.

other than government non-commercial purposes under article 19". Enligt artikel 21.1 (c) gäller detta "*property of the central bank or other monetary authority of the State*".

21. Artikel 21.1 (c) avser att ge centralbanker och andra penningpolitiska myndigheter ett särskilt skydd mot verkställighetsåtgärder. Hur långt detta skydd sträcker sig framstår emellertid som oklart i den internationella sedvanerätten. Detta gäller särskilt mot bakgrund av att det under de förhandlingar som föregick konventionen fanns olika uppfattningar i frågan och att det inte därefter har utvecklats någon tydlig statspraxis.

22. Med hänsyn till det skyddsintresse som avspeglas i artikel 21.1 (c) bör det särskilda skyddet för en centralbank gälla inte enbart egendom som banken är civilrättslig ägare till utan även egendom som banken har rådighet över på något annat sätt.

23. Det är emellertid inte självklart att det särskilda skyddet bör gälla all egendom som en centralbank äger eller råder över. Skälet till att centralbanks-egendom bör tillerkännas ett särskilt skydd måste anses vara att en centralbank bedriver verksamhet inom det penningpolitiska området i vid mening. Penningpolitikens stora betydelse för statens centrala funktioner motiverar en i princip absolut immunitet i fråga om egendom som används inom denna verksamhet.

24. Det saknas tydligt stöd i internationell sedvanerätt för att absolut immunitet gäller även i fråga om egendom som banken råder över utan att det finns något samband med bankens penningpolitiska uppdrag. Ett sådant vittgående immunitetsskydd framstår inte heller som motiverat. Det särskilda skydd som centralbanker bör åtnjuta får därför anses vara begränsat till sådan egendom som har ett klart samband med centralbankens verksamhet på penningpolitikens område. I vilken utsträckning annan egendom som banken äger eller annars råder över är skyddad mot verkställighetsåtgärder bör i stället

bestämmas enligt de principer som kommer till uttryck i artikel 19 i konventionen.

Ändamålet med en stats innehav av finansiella tillgångar

25. Vid tillämpningen av de principer som kommer till uttryck i artikel 19 har, som redan berörts (jfr p. 17–19), det ändamål för vilket egendomen innehas stor betydelse. Ändamålet med innehav av fast egendom och lösaker framgår i regel av egendomens faktiska användning. I ”Lidingöhuset” kunde Högsta domstolen därför pröva undantaget från principen om verkställighetsimmunitet utifrån hur den främmande staten använde en fastighet när ansökan om verkställighet i fastigheten gjordes. När det gäller innehav av finansiella tillgångar som handlas på kapitalmarknaden saknas ofta en faktisk användning som kan ligga till grund för att bedöma ändamålet med innehavet. Bedömningen får då göras på ett annat sätt.

26. Det kan finnas flera ändamål bakom en stats placeringar av medel på den internationella kapitalmarknaden. Det är då i regel fråga om medel som inte omgående behövs för att tillgodose statliga ändamål. Syftet med placeringen kan vara att staten allmänt önskar säkra och öka statens tillgångar för att långsiktigt tillgodose samhällets behov och skapa ökat välstånd i landet. Motivet kan också vara övergripande makroekonomiskt i det att staten t.ex. bedömer att omedelbar konsumtion av tillgångar leder till oönskade effekter för landets ekonomi. Innehavet av finansiella tillgångar kan därutöver vara avsett att motverka negativa effekter av händelser i omvärlden eller andra oförutsedda omständigheter. Bakom en stats beslut att spara i finansiella tillgångar utomlands kan även ligga penningpolitiska hänsynstaganden.

27. Ändamålet med en stats placeringar av medel på den internationella kapitalmarknaden kan återspeglas i den valda investeringsstrategin. I fråga om placeringar som på lång sikt ska generera avkastning för en ännu inte bestämd användning, kan toleransen för risk ofta vara högre och kraven på likviditet

vara lägre än när det handlar om medel som staten vill kunna ha tillgång till inom en snar framtid för ett visst preciserat syfte. I det senare fallet är i regel placeringar i statsobligationer och banktillgodohavanden mer näraliggande än aktieplaceringar. Den risknivå och det avkastningskrav som valts kan således säga något om ändamålet med innehavet.

28. Den som investerar i börsnoterade aktier och liknande värdepapper exponerar sig indirekt för samma affärsmässiga risker som de företag som investeringarna görs i. En stats primära motiv för att utsätta sig för sådana risker kan typiskt sett antas vara detsamma som andra aktieinvesterares, nämligen att få bättre värdeutveckling och högre avkastning än vad en investering som endast syftar till att realvärdesäkra tillgångarna skulle ge. Om statens motiv för investeringen inte är mer utvecklat än så, kan den i regel inte ses som ett utflöde av statens höghetshandlande. För att immunitet ändå ska gälla i sådan egendom måste det därför krävas att det, bortom sådana närmast kommersiella motiv, finns kvalificerade ändamål av höghetskaraktär som kommer till konkret och tydligt uttryck i statens reglering av hur egendomen ska användas. Enbart det förhållandet att staten i framtiden kommer att ha möjlighet att nyttja värdet av egendomen för statlig verksamhet eller att värdet ska komma framtida generationer till del kan inte anses tillräckligt.

29. En stats sparande i finansiella tillgångar på den internationella kapitalmarknaden kan i och för sig, liksom annat statligt sparande, ha en allmän makroekonomisk funktion. Det innebär emellertid inte utan vidare att sådant sparande faller inom ramen för statens höghetshandlande. För att så ska vara fallet måste krävas en mer konkret koppling mellan å ena sidan sparformen och å andra sidan statens penningpolitik eller annat höghetshandlande.

Finansiella tillgångar i en suverän förmögenhetsfond

30. De utmätta tillgångarna ingår i nationalfonden. Fonden kan betecknas som en s.k. suverän förmögenhetsfond (*Sovereign Wealth Fund*).

31. Sådana fonder har skapats av många stater. Det saknas dock en allmänt vedertagen definition av vad en suverän förmögenhetsfond är. I vid mening rör det sig om en typ av investeringsfond – dvs. en samling av olika värdepapper – som staten äger eller som staten kontrollerar genom annan som förvaltar fonden. Ofta finansieras fonden med intäkter från exploatering av naturresurser, med överskott från statens valutareserv eller med intäkter från privatiseringar av statlig egendom.

32. Fondinnehavet kan vara uppdelat på olika portföljer, utifrån skillnader i investeringsstrategier och syften. En vanligt förekommande uppdelning är den mellan stabiliseringsportföljer och sparportföljer. Typiskt för en stabiliseringsportfölj är att tillgångarna snabbt ska kunna tillföras statsbudgeten för att vid behov stabilisera den inhemska ekonomin. En sparportfölj har i stället i regel som primär funktion att ge hög avkastning på lång sikt för en ännu inte preciserad användning, varvid kraven på likviditet vanligen sätts lägre. De båda slagen av portföljer skiljer sig därmed normalt åt bland annat när det gäller toleransen för risk (jfr p. 27). De två typerna av portföljer kan dock sammanhålla funktionellt genom att medel från sparportföljen kan vara planerade att överföras till stabiliseringsportföljen för användning i enlighet med politiska beslut.

33. Det förhållandet att vissa värdepapper ingår i en suverän förmögenhetsfond har inte i sig någon avgörande betydelse för bedömningen av om värdepappren ska omfattas av verkställighetsimmunitet. Bedömningen får göras på det sätt som berörts tidigare (se p. 26–29).

Den kazakiska nationalfonden

34. Nationalfonden bildades av Kazakstan år 2000 i enlighet med ett presidentdekret. Syftet med fonden angavs vara att trygga en stabil ekonomisk utveckling av landet, att ackumulera tillgångar för framtida generationer och att minska den inhemska ekonomins beroende av för landet ogynnsamma

omvärldsfaktorer. I dekretet anges att tillgångarna i fonden ackumuleras för Kazakstans räkning och att presidenten bestämmer över storleken och inriktningen på fonden samt beslutar om medlens användning på basis av förslag från regeringen.

35. Tillgångarna ackumuleras i Nationalbanken som också har ett förvaltningsuppdrag enligt ett avtal med staten (det s.k. nationalfondsavtalet). I avtalet anges ramarna för förvaltningsuppdraget och att delar av uppdraget får överföras till externa förvaltare. Nationalbankens förvaltningsuppdrag fastställs också i den kazakiska nationalbankslagen. I lagen anges också andra uppgifter som brukar ankomma på penningpolitiska myndigheter.

36. Av den kazakiska budgetlagen framgår att nationalfonden finansieras bland annat genom statliga intäkter härrörande från utvinning av olja och naturgas, framför allt skatteintäkter och royalties. Det framgår också att nationalfonden ska fylla dels en stabiliseringsfunktion (genom en stabiliseringsportfölj), dels en sparfunktion (genom en sparportfölj). De två portföljerna tillämpar olika investeringsstrategier.

37. Staten kan göra uttag ur nationalfonden genom överföring till statsbudgeten i form av planerade uttag eller vid behov för visst ändamål. Detta regleras bland annat i artiklarna 21.3 och 21.4 i budgetlagen, som har följande lydelse enligt den översättning till engelska som Nationalbanken har tillhandahållit i målet:

21.3 National Fund of the Republic of Kazakhstan provides saving and stabilization functions. Saving function provides the accumulation of financial assets and other assets, excluding intangible assets, and the return on assets of the National Fund of the Republic of Kazakhstan in the long term with a moderate level of risk. Stabilization function is designed to maintain a sufficient level of liquidity of assets of the National Fund of the Republic of Kazakhstan. Part of the National

Fund of the Republic of Kazakhstan, used for stabilization function is determined in the amount, necessary to provide the guaranteed transfer.

21.4 The formation and use of the National Fund of the Republic of Kazakhstan are determined by the situation in the global and domestic commodity and financial markets, the economic situation in the country and abroad, and the priorities of social and economic development while safeguarding macroeconomic and fiscal stability, and the compliance with the basic goals and objectives of the National Fund of the Republic of Kazakhstan.

Bedömningen i detta fall

Invändningen avseende nationalfondens anknytning till Nationalbanken

38. En första fråga är om, som Kazakstan och Nationalbanken har hävdad, den utmätta egendomen är skyddad mot verkställighetsåtgärder redan enligt den princip som kommer till uttryck i artikel 21.1 (c) i FN-konventionen.

39. Nationalbanken får anses vara en centralbank av det slag som enligt internationell sedvanerätt kan åtnjuta ett särskilt skydd mot verkställighetsåtgärder. Vad som har framkommit om förhållandet mellan Kazakstans statsledning och Nationalbanken ger inte anledning till någon annan bedömning.

40. Särbehandlingen av centralbanksegendom i immunitetshänseende hänger samman med att centralbanker bedriver verksamhet på det penningpolitiska området. En fråga blir då om den utmätta egendomen har ett klart samband med bankens centrala penningpolitiska funktion. (Jfr p. 20–24.)

41. Egendomen ingick vid utmätningstillfället i nationalfondens sparportfölj. Portföljen förvaltas aktivt med en investeringsstrategi inriktad på

aktier och med en förhållandevis hög risktolerans – betydligt högre än den som gäller för stabiliseringsportföljen – i syfte att ge hög avkastning. Förvaltningen av sparportföljen kan i grunden inte anses skilja sig från annan aktiv och långsiktig kapitalförvaltning på den internationella kapitalmarknaden. I det perspektivet framstår förvaltningen av sparportföljen alltså snarare som normal kapitalförvaltning än som ett instrument för utövande av Nationalbankens valuta- och penningpolitiska funktion. Det har inte heller framkommit att portföljen på något annat sätt har ett klart samband med en sådan funktion; förvaltningen av portföljen skulle likaväl ha kunnat anförtros ett statligt organ utan sådan funktion. (Jfr p. 24.)

42. Vid denna bedömning saknar frågan om Nationalbanken kan anses ha rådighet över nationalfonden betydelse (jfr p. 22).

43. Immunitetsfrågan får mot denna bakgrund avgöras med tillämpning av vad som allmänt gäller om verkställighetsimmunitet (jfr artikel 19 i FN-konventionen).

Invändningen avseende ändamålet med innehavet

44. De utmätta aktierna och de till dem anknutna fordringarna ingick alltså vid utmätningstillfället i sparportföljen. Som konstaterats i det föregående skiljer sig förvaltningen av den portföljen inte från annan aktiv och långsiktig förvaltning av aktier och liknande värdepapper på den internationella kapitalmarknaden. Det fanns därmed ett kommersiellt inslag i innehavet av egendomen. Frågan är då om egendomen ändå hade en så konkret och tydlig koppling till ett kvalificerat ändamål av höghetskaraktär att den, trots det kommersiella inslaget, omfattas av immunitet mot verkställighet.

45. Vad Kazakstan och Nationalbanken har anfört om framtida statliga ändamål är mycket allmänt hållet och den presenterade regleringen av nationalfonden uttrycker inte konkret vilka dessa ändamål är. Inte heller har

det i övrigt framkommit att det före utmätningstillfället hade beslutats att den utmätta egendomen skulle användas för något preciserat statligt ändamål. Det saknas alltså en tydlig koppling mellan den utmätta egendomen och kvalificerade ändamål av höghetskaraktär. I sammanhanget bör anmärkas att långsiktigt statligt sparande för framtida – ännu inte preciserade – behov i sig inte kan anses som statligt höghetshandlande. (Jfr p. 28.)

46. I och för sig är nationalfonden, i vilken sparportföljen ingår, även avsedd att ”trygga makroekonomisk stabilitet”. Den bakomliggande tanken förefaller vara att det långsiktiga sparande som sker i sparportföljen ska skapa förutsättningar för att vidta budgetstabiliserande och liknande åtgärder även i ett längre framtidsperspektiv. Kopplingen mellan den utmätta egendomen och detta stabiliseringssyfte får emellertid betecknas som svag. Ett fullföljande av syftet förutsätter inte bara att aktierna realiserats utan också – såsom den kazakiska regleringen har beskrivits i målet – att värdet av vad som har realiserats därefter förs över från sparportföljen till stabiliseringsportföljen för att i nästa steg överföras till den statliga budgeten. Sambandet kan inte anses tillräckligt konkret för att motivera att egendom av nu aktuellt slag omfattas av immunitet (jfr p. 29).

47. Det huvudsakliga ändamålet med innehavet av egendomen vid utmätningstidpunkten får mot denna bakgrund anses ha varit att på ett mer allmänt plan långsiktigt bidra till att bevara och öka den kazakiska statens förmögenhet för framtida användning (jfr p. 28). Ett sådant ändamål är inte tillräckligt kvalificerat för att ses som ett uttryck för Kazakstans höghetshandlande eller liknande handlande av officiell karaktär.

48. Ändamålet var alltså sådant att immunitet mot verkställighet inte gäller i egendomen.

Slutsats

49. Hovrättens beslut ska därmed undanröjas och prövningstillstånd meddelas i målet i övrigt.

50. Eftersom kvarstående frågor inte har prövats av hovrätten ska målet återförvisas dit för fortsatt handläggning. Frågan om ersättningsskyldighet för rättegångskostnaderna i Högsta domstolen ska prövas där (18 kap. 15 § tredje stycket rättegångsbalken).

I avgörandet har deltagit justitieråden Kerstin Calissendorff, Sten Andersson, Eric M. Runesson (referent), Cecilia Renfors och Johan Danelius
Föredragande har varit justitiesekreteraren Josefine Wendel